

УДК 330.342.142.

ЩОДО НАПРЯМІВ УДОСКОНАЛЕННЯ КОНКУРЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Студ. А.М. Джура, гр. БМН-2-15

Науковий керівник доц. Г.В. Костюк

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета наукового дослідження – обґрунтувати передумови реалізації цілісного державного нагляду у сфері захисту конкуренції на внутрішньому ринку.

Завдання – запропоновано напрями удосконалення конкурентної політики щодо лібералізації підприємницького середовища в країні.

Об'єкт дослідження є процес реформування та удосконалення конкурентної політики в Україні.

Методи та засоби дослідження. При підготовці тез використовувались методи збирання інформації, методи обробки інформації, системний підхід, методи економічного аналізу.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів полягає у систематизації підходів до цілісного державного нагляду у сфері захисту конкуренції на внутрішньому ринку.

Результати дослідження. Функціонування внутрішнього ринку у посткризових і одночасно трансформаційних умовах об'єктивно має низку вад, пов'язаних із загостренням інформаційної асиметрії серед учасників ринку та між ними й державою[1]. За цих умов підписання економічної частини Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом відкриє не лише нові можливості для поживлення зовнішньоекономічної діяльності, проте також загострить проблеми добросовісної конкуренції на внутрішньому ринку. На внутрішньому ринку України відносно висока конкурентність фіксується лише у таких секторах економіки як торгівля і агропромислове виробництво.

Ключовою метою для конкурентної політики в Україні є створення рівних умов доступу до ринку шляхом збалансування регуляторних механізмів, захисту прав власності, зокрема корпоративних прав, економічних агентів для уникнення неконкурентного тиску існуючих (чи потенційних) монополістів, захисту конкуренції у поточній діяльності суб'єктів господарювання. Йдеться про формування цілісного державного нагляду у сфері захисту конкуренції на внутрішньому ринку, а саме:

1. Формування і запровадження ринкових механізмів безособового укладання контрактів та гарантування їхнього дотримання публічними зобов'язаннями чи прозорим страхуванням, зокрема, завдяки підтримці мереж товарних бірж, аукціонів з відкритими умовами участі, електронної торгівлі тощо; відмова від винятків для окремих підприємств і галузей у антимонопольному законодавстві; посилення ролі Антимонопольного комітету України щодо запровадження економічних санкцій (штрафів) для службовців як фізичних осіб, органів державної влади та місцевого самоврядування у разі заохочення ними неконкурентної поведінки, зокрема надання тих чи інших пільг, режимів сприяння тощо при реалізації підприємницької діяльності; усунення судових різночитань при вирішенні комерційних суперечок і встановлення об'єктів права інтелектуальної та майнової власності шляхом встановлення першості дії чи об'єднання положень Цивільного і Господарського кодексів України у частині реалізації контрактного права;

2. Підтримка підприємницької активності щодо створення суб'єктів господарювання та розширення масштабів виробництв. Перехід від політики

стимулювання підприємницької активності громадян щодо створення нових підприємств до підтримки підприємництва через формування інфраструктури підтримки підприємництва на основі міжгалузевої кооперації; формування мереж надання послуг, інформаційно-консультаційної підтримки підприємствам підприємствами у веденні бізнесу, встановлення чітких критеріїв до видів господарської діяльності, що підлягають прямому державному регулюванню (ліцензування, технічне регулювання, дозвільна діяльність тощо) з наступним скороченням чи заміною процедур, де такі критерії не виконуються. Строкове звільнення від оподаткування видів економічної діяльності, що не ведуться в Україні;

3. Спрощення і заохочення ведення господарської діяльності підприємств за допомогою використання непрямих засобів: використання технічних стимулів та обмежень (квотування, патентування тощо), електронне надання адміністративних послуг для бізнесу на усій території України шляхом уніфікації форм і документів, запровадження електронного безконтактного документообігу, уніфікації різноманітної (бухгалтерської, податкової і митної) звітності; стимулювання участі малих і середніх підприємств у процедурах державних закупівель та запровадження публічної оцінки ефективності діяльності органів державної влади у цій сфері; введення відповідальності для органів державного нагляду (контролю) та посадових осіб за збитки, заподіяні суб'єкту господарювання неправомірними діями та/чи порушеннями процедури здійснення державного нагляду;

4. Удосконалення державного планування (прогнозування) підтримки і розвитку підприємництва шляхом вироблення системи моніторингу заходів та реалізації регуляторних актів у сфері дерегуляції, напрацювання порівняльних показників і індикаторів функціонування підприємницького середовища; підвищення спроможності основних регуляторів завдяки кількісному обрахунку вигід і витрат (кількісний аналіз регуляторного впливу); розробка методики із нагляду та визначення монопольного становища, а також вчинення узгоджених дій у сфері державних закупівель під час проведення неконкурентних процедур державних закупівель;

5. Застосування функціонального підходу до внутрішньої організації процедур із захисту конкуренції. Необхідно змінити адміністративні процедури відстеження ринків на предмет виявлення неконкурентної поведінки та захисту конкуренції уповноваженого органу державної влади шляхом формування внутрішньої організаційної структури відстежень ринків не по окремих групах ринків (соціальні товари, паливні тощо), а за станом ринків (олігопольні, узгоджені дії та інші) та формами суб'єктами господарювання, що діють у ринковому середовищі; а також напрацювати процедури органом оскарження із попередження монопольного становища чи встановлення узгоджених дій суб'єктів господарювання та/чи органів державної влади у сфері державних закупівель, що здійснюються за переговорною процедурою закупівель.

Висновки. Реалізація наведених підходів до удосконалення конкурентної політики в Україні має створити умови для розвитку внутрішнього ринку, зростання добробуту громадян, розвитку самоорганізації підприємницького середовища, а також формування важелів економічного регулювання для структурних зрушень в економіці країни.

Ключові слова. Конкуренція, конкурентна політика, внутрішній ринок, державний нагляд, підприємництво.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Діденко Є. О. Процес досягнення підприємством конкурентних переваг / Є. О. Діденко, А. К. Даніленко // Ефективна економіка. – Дніпропетровськ : ДДАЕУ, 2016. – № 11. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5265>.